

RANET-hálózat

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) gyorsértékelési és segítségnyújtási egyezményei előírják, hogy nukleáris vagy radiológiai veszélyhelyzetben hogyan történjék a nemzetközi kommunikáció és kapcsolattartás, a segítségkérés és segítségnyújtás. A nemzetközi segítségnyújtás elősegítése érdekében a NAÜ egy RANET elnevezésű adatbázist hozott létre, amelybe a tagországok nemzetközi kapcsolattartási pontjukon keresztül maguk jelentik be nemzeti kapacitásukat (tárgyi eszközöket és szakértőket), amellyel egy balesetet szenvedett államtól érkező felkérés esetén segíteni tudnak. A magyarországi segítségnyújtási képességek feltérképezését követően az OAH benyújtotta a RANET jelentkezési lapot, amelyben a hazai intézmények 9 különböző területen ajánlották fel kapacitásukat a nemzetközi kéréseknek megfelelő segítség nyújtására. A NAÜ 2008. június 12-én kelt levelében elfogadta a felajánlást, s megköszönte a magyar intézmények nemzetközi segítségnyújtási elkötelezettségét.

RADIOAKTÍV HULLADÉKOK KEZELÉSE

A KNPA Szakbizottság ülése

A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (KNPA) Szakbizottsága 2008. május 9-én kihelyezett ülést tartott Bábaapáiban, ahol megtárgyalta a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) beruházásának helyzetét. A Szakbizottság megállapította, hogy mind a beruházás, mind az engedélyezési eljárás megfelelően halad. Az NRHT még ebben az évben fogadni tudja az atomerőmű kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékait. Fontos mérföldkő, hogy a tároló létesítési engedélye 2008. június 18-án jogerőre emelkedett. A tervek szerint a beruházás 2008-ban kezdődő II. ütemében elkezdik a mélyégi tároló kamrák kialakítását. 2010-ig várhatóan elkészül az első és a második tároló kamra, 2018-ig pedig összesen 17 kamra kialakítását fejezik be.

A Szakbizottság megtárgyalta a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. nyolcadik közép- és hosszú távú tervét, amely összefoglalja a radioaktív hulladékok átmeneti tárolásával, illetve végleges elhelyezésével, valamint a nukleáris létesítmények leszerelésével kapcsolatos legfontosabb sarokpontokat. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból finanszírozandó tevékenységek összes tervezett költsége 2108-ig (2009. évi bázisáron) mintegy 1005 Mrd Ft. A Szakbizottság a terv elfogadását javasolta az Alapot felügyelő miniszternek.

HAZAI RENDEZVÉNYEK

Műhelyülés és szeminárium

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) Biztonságvédelmi Igazgatóságával folytatott együttműködés keretében az OAH 2008. április 9-11. között adott otthont a közel 10 ország szakembereinek részvételével nukleáris biztonság- és kultúra tárgykörben tartott műhelyülésnek. Az ülésen magyar részről az OAH, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Paksi Atomerőmű Zrt. és a KFKI Atomenergia Kutatóintézet szakemberei vettek részt.

Az együttműködés keretében amerikai, angol, cseh, lengyel és magyar szakemberek részvételével 2008. június 2-3. között szemináriumot szerveztek Magyarországon azzal a céllal, hogy megvitassák a nukleáris létesítmények, valamint nukleáris és radioaktív anyagok fizikai védelmi rendszerének megalapozását szolgáló tervezési alapfelvegyettség NAÜ által ajánlott kidolgozási módszerét és a külföldi tapasztalatokat.

Ismeretterjesztő konferencia Szegeden

Az OAH a TIT Stúdió Egyesülettel, a Koch Sándor Csongrád megyei TIT szervezettel és a Szegedi Tudományegyetem Nukleáris Medicina Intézetével közösen május 27-én ismeretterjesztő konferenciát rendezett „Atomenergiáról — mindenkinek” címmel a Szegedi Tudományegyetem József Attila Tanulmányi és Információs Központjában. Az ezúttal negyedik alkalommal vidéken rendezett regionális konferencián az ismeretterjesztésben jártas neves előadók mindazokat a területeket

Műszerbemutató a konferencia szünetében

áttekintették, amelyek gyakran előfordulnak a médiában és érdekelhetik a lakosságot. A Központ előcsarnokában a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. kiállítását tekinthették meg az érdeklődők. A szünetben a Magyar Nukleáris Társaság „Fiatalok a Nukleáris Energetikáért” szakcsoportja műszeres bemutatót tartott.

ROVIDHÍREK

Sólyom László köztársasági elnök és kísérete 2008. június 5-én, a Duna-Dráva Nemzeti Parkban tett látogatása harmadik napján Bábaapáiban megtekintette a kis és közepes radioaktivitású hulladék tárolására épülő létesítményt.

2008. június 19-én az OAH-t felügyelő közlekedési, hírközlési és energiaügyi miniszter, Szabó Pál látogatást tett a Paksi Atomerőműben. A miniszteri látogatáson részt vett Rónaky József, az OAH főigazgatója is. A látogatás apropója, hogy az új miniszter feladatai között szerepel a Paksi Atomerőmű bővítésének előkészítése.

A Magyar Külügyi Intézet 2008. június 6-án szemináriumot rendezett Budapesten „Nukleáris proliferáció az Euromediterrán térségben - jelenlegi trendek és politikai lehetőségek Európa számára” címmel. A szemináriumon előadást tartott Rónaky József, az OAH főigazgatója „Nukleáris energia: reneszánsz és globalizáció” címmel.

A szlovák nukleáris biztonsági hatóság tájékoztatási szakemberei 2008. június 2-3. között tapasztalatszerésre jöttek az Országos Atomenergia Hivatalhoz. Az OAH tájékoztatási tevékenységével kapcsolatos konzultáció után látogatást tettek az OAH-ban lévő nukleárisbaleset-elhárítási központban, a CERTA-ban, valamint a Paksi Atomerőmű Zrt. látogatóközpontjában és az erőműben. Megtekintették a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. paksi bemutatótermét is.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) és a BME Nukleáris Technikai Intézete szervezésében regionális munkaértekezletet tartottak 2008. június 17-20. között a folyadék dinamikai számítási modellek nukleáris biztonsági alkalmazásáról. A 11 országból érkezett külföldi és nagyszámú hazai érdeklődő magas színvonalú előadásokat hallhatott a témában.

Országos Atomenergia Hivatal

2008. július — 11. évfolyam, 3. szám

Kormányzótanács ülés
Nukleáris fórumok az EU-ban (HLG, ENEF)
Gyakorlat a csempészett nukleáris anyag felderítésére
Magyar alelnök az ESARDA-ban
NBSZ-felülvizsgálat
Ismeretterjesztés Szegeden

Felülvizsgálati értekezlet

Az 1996. október 14-én hatályba lépett nukleáris biztonsági egyezmény végrehajtását értékelő negyedik felülvizsgálati értekezlet 2008. április 14-25. között ülésezett Bécsben. Az egyezménynek jelenleg 61 részes tagállama van. A felülvizsgálati értekezleten ezek közül 55 tagállam vett részt, Maurice T. Magugumela (Dél-Afrikai Köztársaság) elnökölt. Az egyezmény kötelezi a részes országokat, hogy a felülvizsgálati értekezlet előtt hat hónappal részletes nemzeti jelentést nyújtsanak be az egyezményben vállalt kötelezettségeik végrehajtásáról. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a nemzeti jelentéseket az összes részes országnak megküldi. A jelentések alapján az országok kérdéseket és észrevételeket küldhetnek egymásnak.

A felülvizsgálati értekezleten az országokat hat csoportba sorolták. Magyarország a 6. csoportba került, az Egyesült Királyság, Finnország, a Koreai Köztársaság, Lettország, Libanon, Macedónia, Olaszország, Szlovénia és Törökország társaságában. A csoport elnökét Svédország adta, alelnöke Lux Iván, az OAH főigazgató-helyettese volt. A csoportokban öt és fél napon át elemezték az adott csoporthoz tartozó országok jelentéseit, a kérdésekre és az észrevételekre adott válaszokat. A kérdések és válaszok megvitatása minden esetben szigorú szakmai elvek alapján, nagy nyíltsággal történt.

A magyar nemzeti jelentéshez 84 kérdés érkezett, amelyeket az Országos Atomenergia Hivatal és a Paksi Atomerőmű Zrt. szakemberei írásban válaszoltak meg. Mind a jelentés, mind a kérdésekre adott válaszok az OAH honlapján megtalálhatók (www.oah.hu). Az értekezleten a magyar küldöttség ismertette a nemzeti jelentésben foglalt főbb tényeket, az írásbeli kérdésekre adott válaszokat, és megválaszolta a vita során felvetett kérdéseket is. Az értekezlet a magyar helyzetet és tevékenységet pozitívan értékelte, s a jelentés és az előadás alapján jó gyakorlatként emelte ki:

- az OAH minőségirányítási rendszerét;
- az erőmű minőségirányítási mutatók szerinti értékelését;
- a sérült fűtőelemek eltávolításában alkalmazott nemzetközi együttműködést;
- a biztonsági kultúra mérésére bevezetett módszereket;
- az igénybe vett nemzetközi felülvizsgálatok nagy számát;
- az erőmű tervezett élettartam-növeléséhez kapcsolódó környezettervezési engedélyezés és a közmeghallgatások lefolytatását;
- az új belépők betanítását.

A várható feladatok tekintetében kihívásként értékelték:

- a még hátralévő két blokk teljesítmény-növelését;
- a négy blokk élettartam-növelését;
- a sérült fűtőelemek sorsának hosszú távú rendezését;

- a Nukleáris Biztonsági Szabályzatok felülvizsgálatát;
 - a új blokk(ok) építésére való felkészülést;
 - a hatósági szakember-gárda utánpótlásának nehéz helyzetét.
- Az értekezlet utolsó napjain megfogalmazott és konszenzussal elfogadott záródokumentum a következő főbb megállapításokat tette:
- A jelentések az egyezményben megfogalmazott kritériumoknak megfelelő tevékenységekről számoltak be. Az atomerőművek biztonsága továbbra is megfelelő.
 - A nukleáris ipar és a szabályozó hatóságok soha nem lehetnek elégedettek a biztonság színvonalával. A résztvevő országok a biztonság további növeléséhez vezető javaslatokat fogalmaztak meg.
 - A nukleáris biztonság területén nagy szerepe van a nyitottságnak és az átláthatóságnak. Jó gyakorlatnak tekintendő a benyújtott nemzeti jelentések és a szóbeli előadások közzététele. (Magyarország az összes nemzeti jelentését közzétette.)
 - Több ország kiemelte a NAÜ felülvizsgálata során kapott tanácsok, ajánlások jelentőségét.
 - Az értekezlet a nukleáris energia-termelést nem alkalmazó országok számára is hasznos: megismerhetik az atomerőműves országok biztonság iránti elkötelezettségét és fejlesztettségüket.

A záródokumentum külön fejezetekben foglalkozik a szabályozó hatóság függetlenségének fontosságával, a minőségirányítási rendszerek és a biztonsági kultúra szerepével, valamint a megfelelő hatósági erőforrások szükségességével. Több országban gondot jelent, hogy az új blokkok létesítésével, illetve az üzemelő blokkok élettartamának meghosszabbításával kapcsolatosan megnövekedett feladatok elvégzésére a hatóságok nem rendelkeznek elegendő, jól képzett szakemberrel. Egyes országoknak a megnövekedett feladatokra való, kellő időben történő felkészülését a zárójelentés jó gyakorlatként emelte ki. A záródokumentum szintén külön fejezetben foglalkozik a valószínűségi biztonsági elemzések (PSA), technikák fejlődésével és elterjedésével, az öregedés kezelésével és az élettartam-gazdálkodással, valamint a baleseti felkészülés fontosságával. Megállapítja, hogy sok országban tervezik első, vagy újabb atomerőművi blokkok létesítését, s felhívja a figyelmet az infrastruktúra (műszaki ismeretek, jogi és hatósági fejlesztések) időben történő kialakításának szükségességére.

A következő felülvizsgálati értekezlet 2011. április 4-én kezd meg munkáját, a nemzeti jelentéseket 2010. december 13-ig kell benyújtani.

Koblinger László
főigazgató-helyettes

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Négyoldalú találkozó Prágában

2008-ban Csehország adott otthont a nukleáris biztonságrért felelős hatóságok négyoldalú megbeszélésének. A Prágában május 5-6. között megtartott találkozón (cseh, magyar, szlovák, szlovén) hatósági vezetők ismertették a felügyeletük alatt működő létesítményekkel kapcsolatos eseményeket és terveket. A találkozón hangsúlyosan szerepelt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) regionális projektek tervezési értekezletben való felkészülés. A négy ország képviselői egyetértettek abban, hogy a NAÜ műszaki együttműködési projektjeinek tervezése nem zökkenőmentes. Az ülésen előkészítettek egy nyilatkozatot, amelyhez a műszaki együttműködés európai régiójának országai csatlakozhattak, s amelyet a NAÜ bécsi tervezési értekezletén adtak át a NAÜ-nek. A következő négyoldalú megbeszélésre a NAÜ szeptember végi Közgyűlése alatt kerül sor.

Regionális TC ülés

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) műszaki együttműködési (TC) igazgatósága európai régiójában részt vevő országok képviselői május 22-23-án tartott ülésének célja a 2009-11 közötti TC programban szereplő projektek elfogadása volt. A korábbi szava­zások eljárást sikerült elkerülni azzal, hogy a TC munkatársai előze­tesen sikeresen összevontak hasonló témájú projekteket. Ezzel elér­tek, hogy a regionális projektek száma „csak” 32 lett. Az ülésen a négyoldalú találkozó résztvevői nevében Szlovákia képviselője egy nyilatkozatot olvasott fel, amelyben a tagországokat érintő kérdésekben intenzívebb kommunikációt javasolt a TC munkatársainak. A nyilatkozathoz a régió 32 országából 29-en csatlakoztak.

NAÜ Kormányzótanács ülése

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) Kormányzótanácsa június 2-án tartott ülésén tárgyalta meg az 52. Közgyűlés elé terjesztendő anyagokat. Az Ügynökség megbízásából létrehozott „Kiemelkedő Személyiségek Bizottsága” jelentést készített az Ügynökség jövőjéről. A Bizottságba meghívták Bokros Lajost, a Közép-európai Egyetem főigazgatóját, korábbi magyar pénzügyminisztert is. A jelentés sok egyéb javaslat mellett azt is kiemelte, hogy a tagországoknak 2012-ig meg kell duplázniuk az Ügynökség költségvetését, ha meg akarják valósítani azokat a célokat, amelyekért a NAÜ-t létrehozták. A Műszaki Együttműködési Alap 2009. évi befizetései tekintetében nem sikerült megállapodásra jutni az ülésen. A korábban létrehozott különbizottság tovább folytatja munkáját, amíg sikerül egy mindenkri számára elfogadható keretszámban megegyezni. A NAÜ műszaki együttműködési tevékenységének áttekintésekor a fejlődő országok jelezték, hogy nagyobb támogatást várnak, a fejlettek viszont nem látnak lehetőséget befizetéseik emelésére.

NUSSC ülés

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség nukleáris biztonsági szabályzatokkal foglalkozó bizottsága (NUSSC) 2008. május 16-18. között Bécsben tartotta az újabb hároméves ciklus első ülését. Ennek megfelelően új személyi jelölések is történtek, új országok képviselői is megjelentek, köztük Algéria, Irán, Líbia, Malajzia és Tunézia szakértői. A Bizottság új elnököt választott az Egyesült Királyság képviselője személyében. Magyarország ismét Vöröss Lajost, az OAH főtanácsadóját jelölte a bizottság magyar tagjaként. Az ülésen 13 szabályzat-tervezet és 3 témaindító szinopszis megtárgyalására került sor.

Új ország-koordinátor

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Műszaki Együttműködési Igazgatóság Európai Szekcióján 2008. január 1. óta új ország-koordinátor intézi Magyarország ügyeit. *Katherina Deufrains* ebben a minőségében első alkalommal járt Magyarországon. A május 19-21. közötti látogatása során megbeszéléseket folytatott az OAH, az Izotópkutató Intézet, a KFKI Atomenergia Kutatóintézet és a Külügyminisztérium munkatársaival, a Paksi Atomerőműben pedig megtekintette a 4. blokk főjavítási munkálatait.

NERS ülés

A 11 tagországot magába foglaló kis nukleáris programmal rendelkező országok hatóságainak hálózata (NERS) 2008. április 28-29-én Prágában tartott ülésén az OAH-t *Vöröss Lajos* főtanácsadó képviselte. A tagországok tájékoztatták egymást a legfontosabb hatósági tevékenységekről, a reaktorok teljesítménynövelési programjáról, az eseményértékelési módszerekről és az üzemviteli tapasztalatok hasznosításáról. A NERS gyakorlata szerint az elnökség évente változik, a következő elnök Belgium képviselője lett.

Biztonság-harmonizáció

Az európai nukleáris biztonsági hatóságok vezetőit tömörítő szervezet (WENRA) reaktor harmonizációs munkacsoportja (RHWG) 2008. június 2-5. között Stockholmban tartotta ülését. Az ülés célja az új reaktorok biztonságának közös hatósági megközelítésére készítendő tanulmány előkészítése volt, amelyet a WENRA döntése alapján a munkacsoportnak kell kidolgoznia. A bemutató tanulmányban ismertetni kell az új reaktorokra érvényes biztonsági célokat, és egy kiválasztott esetre be kell mutatni az RHWG által javasolt módszer alkalmazhatóságát. A munka folytatásáról a WENRA a bemutató tanulmány alapján fog dönteni októberi ülésén.

GNEP Jordániában

A Globális Nukleáris Energia Partnerség (GNEP) Irányító Csoportja (ICs) május 14-15. között ülésezett Jordániában, a Holt-tenger mellett. Az értekezlet fontosságát jelezte, hogy az ülést maga a jordán miniszterelnök nyitotta meg. A résztvevők megtárgyalták az előző találkozó óta eltelt időszak fejleményeit és javaslatot tettek a következő miniszteri értekezlet napirendjére. Az infrastruktúra fejlesztési és a biztonságos üzemanyag-ellátási munkacsoportok beszámolója igazolta, hogy a GNEP tevékenységére szükség van a nukleáris renezánsz hajnalán. Az ICs további fontos feladatként jelölte meg a külső féllel (gazdasági, oktatási és akadémiai szervezetekkel) való kapcsolattartás szabályainak kidolgozását. A franciák meghívására a miniszteri értekezletet október 1-jén Párizsban tartják.

HLG ülések

Harmadik alkalommal tartott ülést az Európai Bizottság által létrehozott — a nukleáris biztonság és a radioaktívhulladék-kezelés hatósági kérdéseivel foglalkozó — magas szintű csoport (HLG) április 21-én Brüsszelben. A csoport választott elnöké a szlovén nukleáris biztonsági hatóság vezetője. **A csoportot azzal a céllal hozta létre az Európai Bizottság, hogy elősegítse a közös európai szabályozást a nukleáris biztonság és a radioaktívhulladék-kezelés területén. A csoport tagjai az európai nukleáris hatóságok vezetői.** Magyar részről *Rónaky József*, az OAH főigazgatója és *Lux Iván* főigazgató-helyettes vesz részt a munkában. Az áprilisi ülésen a résztvevők elfogadták a munkaprogramot és döntöttek három munkacsoport programjának alapelveiről. A 2008. május 30-án Brüsszelben tartott következő ülésen a munkacsoportok feladataival és munkaterveivel foglalkoztak. A nukleáris biztonsági munkacsoport az Európai Bizottság e területre vonatkozó direktíváját készíti elő, foglal­kozik a Nukleáris Biztonsági Egyezmény alapján kiaknázható biztonság­növelő lehetőségekkel, valamint a nemzeti nukleáris biztonsági hatóságok munkájának javítását célzó közös európai lépésekkel. A radioaktív hulladékokkal és a nukleáris létesítmények leszerelésével foglalkozó munkacsoport tevékenységének fókuszában a nemzetközi jó gyakorlat elterjesztése, az együttműködés erősítése és a folyamatos biztonság­növelés eszközeinek azonosítása áll. Az átláthatóság növelésével foglalkozó munkacsoport célja a nukleáris biztonsági információk elérhetővé tétele az EU állampolgárai számára.

NSG Berlinben

A Nukleáris Szállítók Csoportja (NSG) idei plenáris ülésére 2008. május 19-23. között került sor a német külügyminisztériumban. A magyar delegáció vezetője *Zanathyné Martin Györgyi* nagykövet asszony, a bécsi Állandó ENSZ Képviselő vezetője volt. A delegációban ott voltak a Külügyminisztérium, a Magyar Kereskedelmi Ellenőrzési Hivatal (MKEH), az OAH és a Vám- és Pénzügyőrség (VPOP) munkatársai. Az OAH-t *Horváth Kristóf* főosztályvezető képviselte. **Az eseménynek külön jelentőséget adott, hogy 2009-2010-ben Magyarország látja el az NSG elnökségi feladatait**

és a 2008 májusától induló német elnökség idején már részt vesz az elnökség munkájában. A következő plenáris ülésre 2009. június 8-12. között Budapesten kerül sor.

Magyar alelnök az ESARDA-ban

Az Európai Biztosítéki Kutatási és Fejlesztési Szervezet (ESARDA) éves konferenciája kapcsán 2008. május 30-án Luxemburgban került sor a szervezet Irányító Testületének ülésére, amelyen az Irányító Testület egyhangú szavazással beválasztotta *Horváth Kristófit*, az OAH főosztályvezetőjét az ESARDA Végrehajtó Bizottságába, majd megválasztotta a szervezet alelnökének a 2009-2010-es időszakra.

Ülésezett a NEA Irányító Testülete

Az OECD Nukleáris Energia Ügynöksége (NEA) április 17-18. között Párizsban tartotta Irányító Testületének (IT) tavaszi ülését. Az ülés résztvevői döntöttek arról, hogy az ebben az évben lejáró ötéves stratégiai tervet további egy évvel meghosszabbítják, s a jövőben várhatóan hat évre szóló stratégiai tervet készítenek majd. Az ülésszakon áttekintették a 2009-2011. közötti időszakra vonatkozó program fő irányelveit. A szokásos politikai vitanapot a nukleáris létesítmények élettartam-gazdálkodásának szentel­tek. A nagy érdeklődéssel várt témáról magas rangú amerikai, francia, japán és angol felkért előadók számoltak be, ismertetve az adott területre vonatkozó nemzeti stratégiájukat s az élettartam-gazdálkodás gazdasági, műszaki, szabályozási és szakember utánpótlási kérdéseit. **Az ülésen részt vett az IT magyar tagja, Rónaky József, az OAH főigazgatója.** Az IT következő ülése a NEA megalapításának 50 éves évfordulója megünneplése jegyében telik majd. Ezzel kapcsolatosan a NEA kiadott egy tanulmányt a nukleáris energia kilátásairól, amelynek megjelentetését a tagországok önkéntes hozzájárulása segítette.

ENEF ülés

Az Európai Nukleáris Energia Fórum (ENEF) második ülését 2008. május 22-23-án zajlott Prágában mintegy 300 fő részvételével. **Nemcsak magas rangú kormányzati tisztviselők, köztük számos miniszterelnök és az Európai Bizottság vezetői, de az Európai Parlament képviselői, energiaipari nagyvállalatok vezetői, szakszervezetek és civil szervezetek képviselői is fontosnak tartották, hogy részt vegyenek ezen az eseményen.** A 2007-ben alakult Európai Nukleáris Energia Fórumnak (ENEF) Csehország és Szlovákia közösen adott helyet. A Fórum fontos feladata, hogy tisztázza az atomenergia szerepét az Európai Unió energiaellátásában, s azonosítsa az atomenergia ipar előtt álló kihívásokat. A Fórumon a nukleáris energia előtt álló lehetőségekről, a kockázatokról és az átláthatóságról cseréltek eszmét a résztvevők. A Fórum szervezői között ott volt *Herczog Edit* magyar EP képviselő is. Az OAH-t *Rónaky József* főigazgató képviselte.

HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG Gyakorlat a csempészett nukleáris anyag felfedezésére

Az OAH Nukleáris és Radioaktív Anyagok Főosztálya május 15-én átfogó gyakorlatot szervezett a KFKI esillebérci telep­helyén. A gyakorlat célja a talált, illetve lefoglalt radioaktív vagy nukleáris anyagokkal kapcsolatos intézkedések gyakorlása, a csempészett nukleáris anyag felfedezését követően az intézkedő szervezetek és hatóságok közötti együttműködés begyakorlása, valamint a mérőszolgálatok felkészültségének ellenőrzése volt. A gyakorlatban mintegy 40 fő vett részt, az OAH-n kívül az Országos Sugáregészségügyi Készenléti Szolgálat, az Országos Rendőr-főkapitányság, az ORFK Nemzeti Nyomozóiroda, a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, az MTA Izotópkutató Intézet és az Izotópkutató Intézet Kft munkatársai. Külföldi megfigyelők is érkeztek, mivel ilyen jellegű gyakorlatot viszonylag ritkán szerveznek a régióban. A gyakorlat során szervezett sajtóbemutatón a média képviselői megismerkedhettek a talált, illetve lefoglalt, potenciálisan veszélyes radioaktív vagy nukleáris anyagokkal

kapcsolatos intézkedésekkel s a veszély elhárításának folyamataival. A gyakorlatról készült összefoglaló jelentés alapján tovább javítják az együttműködést a csempészett nukleáris anyag felfedezését követő hatósági intézkedéseknél.

NBSZ felülvizsgálat

A 89/2005. (V. 5.) Korm. rendelet előírja, hogy a Nukleáris Biztonsági Szabályzatokat (NBSZ) a tudomány eredményeinek, a hazai és a nemzetközi tapasztalatoknak a figyelembevételével legalább ötévente felül kell vizsgálni, és szükség szerint korszerűsíteni kell. Emellett Magyarország vállalta, hogy az európai nukleáris biztonsági hatóságok vezetőit tömörítő szervezet (WENRA) nukleáris biztonsági szabályozással foglalkozó munkacsoportjai által megalkotott referencia szinteket 2010-ig beépíti a hazai szabályozásba. Az OAH vezetése döntött a NAÜ korábbi dokumentumain alapuló, jelenleg hatályos Nukleáris Biztonsági Szabályzatok felülvizsgálatáról. A szabályzat korszerűsítés során a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és a WENRA dokumentumok mellett figyelembe veszik a jogszabályi változásokat, a szabályozást érintő nemzetközi felülvizsgálatok eredményeit és a szabályozás alkalmazásából származó eddigi tapasztalatokat, valamint az engedélyesek visszajelzéseit. A felülvizsgálat eredményeképpen a szabályzatok közérthetősége és átláthatósága is javulni fog.

Főjavítások felügyelete

A Paksi Atomerőmű Zrt. karbantartói 2008 első felében az ütemterveknek megfelelően elvégezték az 1. blokk, majd a 4. blokk esedékes karbantartását és fűtőelem átrakását. A főjavítás alatt rendszerint az aktív zóna 1/3-ában lecserélik az üzemanyag-kazetákat, elvégzik a főberendezések ciklikus karbantartását és felülvizsgálatát. Mindkét blokkon meggyőződtek arról, hogy a szabályozó-rudak hajtásait a reaktorfedélen átvető csonkoknál elvégzett korábbi javítások eredményesek voltak, s a blokkok biztonságosan üzemelhetnek. Ellenőrizték a földregés-állóság növelésére beépített rezgéscsillapítók tavaly lecserélt munkaközeget és elvégezték a Munkahelyi és Technológiai Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer rekonstrukcióját.

A főjavítás alatti tevékenységeket az OAH külön ellenőrzési terv alapján felügyelte, majd a karbantartásokat követő vizsgálatok és próbák eredményeit figyelembe véve engedélyezte a blokkok indítását. Az OAH kiemelten ellenőrizte a biztonsági hűtővíz-rendszer hegesztési varratait. A blokkok indítását az OAH felügyelői a helyszínen és on-line ellenőrzéssel folyamatosan figyelemmel kísérték. A karbantartás befejezésével mindkét blokk az előző években 500 MW-ra megnövelt teljesítményen működik.

A karbantartók június közepén a 2. blokkon kezdték meg a reaktor négyévenként esedékes ún. nagy felülvizsgálatát, amelyben a teljes zónát kirakják és a reaktortartály külső és belső ellenőrzése után szilárdsági nyomáspróbát is végeznek.

NUKLEÁRISBALESET-ELHÁRÍTÁS Elfogadták az új OBEIT-et

A Felsőszintű Munkacsoport (FMCS) kétéves munkájának eredményeként befejeződött az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Intézkedési Terv (OBEIT) felülvizsgálata. Az FMCS áttekintette a nukleárisbaleset-elhárítás területén az előző OBEIT 2002-es megjelenése óta bekövetkezett jelentősebb változásokat. **Az új OBEIT elkészítésénél az FMCS figyelembe vette a hazai nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatok tapasztalatait, a Paksi Atomerőmű súlyos üzemzavaráról készült jelentésekben foglalt ajánlásokat, a nukleárisbaleset-elhárítás területén érvényes jogszabályokat és az időközben kiadott nemzetközi ajánlásokat.** A Kormányzati Koordinációs Bizottság (KKB) elfogadta az OBEIT új változatát, s elrendelte, hogy a baleset-elhárítási tervek kidolgozására és folyamatos karbantartására kötelezett szervek az új OBEIT alapján végezzék el saját tervük felülvizsgálatát. A KKB felkérésére az **FMCS az országos tervfelülvizsgálat összehangolása érdekében útmutatót készített, amely az OAH honlapjáról letölthető (www.oah.hu).** Az FMCS a jövőben is segíteni fogja az OBEIT karbantartását, s módszertani útmutatókat dolgoz ki az OBEIT-ben terjedelmi okokból részletesen ki nem fejtett szakmai kérdésekben.